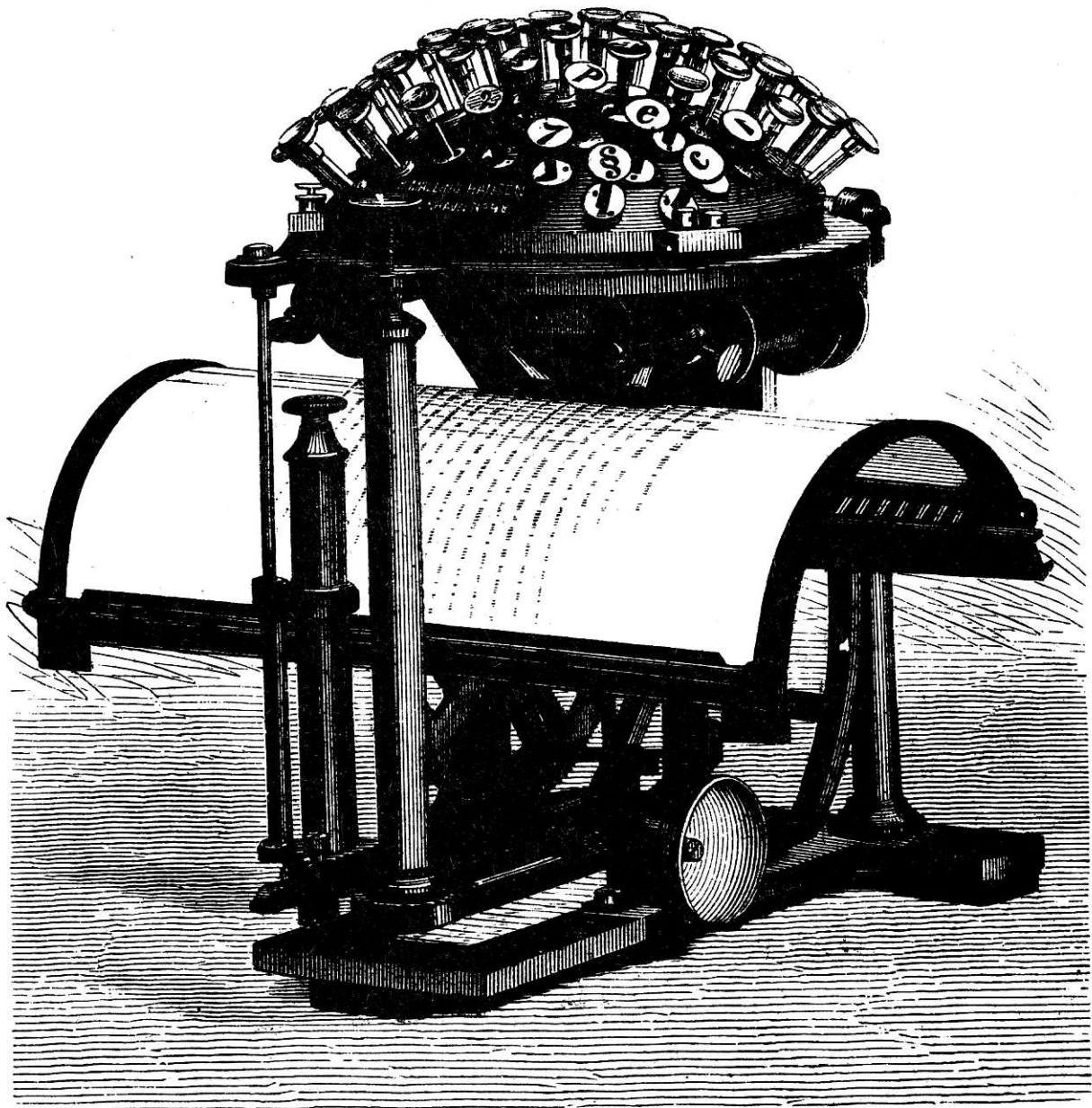

Ildfisken

TIDSSKRIFT FOR NY LITTERATUR

NR. 7, 1993

Ildfisken

Tidsskrift for ny litteratur

Nr. 7, 1993

Redaktion: Rikke Viemose og Carsten René Nielsen

Ildfisken udkommer tre gange årligt

Abonnement: 80 kr. årligt, 30 kr. pr. nummer

Ildfisken, Skejby Vænge 287, 8200 Århus N

Tlf.: 86 78 50 20. Postgiro: 8 04 79 95

Udgivet med støtte af Kulturministeriets bevilling til
almenkulturelle tidsskrifter

Forsideillustration: "Malling Hansens Skrivekugle",
illustration fra "Opfindelsernes Bog" (1877)

ISSN 0906-5202

Englevinger

Det var en ganske almindelig fredag. En fredag med de sædvanlige ryk ud og ind af banegårdshallen. Fortravlede ansigter og forventningsfulde ansigter. Få af den rolige slags, der bare slentrede omkring i den vindkolde hal med en kuffert eller en taske i hånden. Tid til en ristet eller en øl i banegårdscafeen.

Der var dem, der havde kørt længe. En tur med toget, der netop dén fredag viste sne udenfor togvinduerne, ligegyldigt om man kørte med inter-city eller regionalt. Årets første sne, som får de gamle til at spadsere endnu langsommere og forsigtigt hen over cementen, og de yngre til at give en hjælpende hånd i krydset.

Det var sådan en dag, jeg gik indenfor i banegårdshallen og satte mig. Jeg er én af de yngre, men gir' ikke en hjælpende hånd i noget kryds. Hvorfor sku' jeg det ... der er så mange spejdersjæle med englevinger skjult under frakkerne, og som så snart de har mulighed for det, slår overtøjet til side og lader englevingerne suse frem. Dem om det. Jeg har nok i mit eget.

Jeg hedder Jim, og jeg holder af at sidde inde på banegården. I starten kom jeg der, simpelthen fordi jeg var nødt til det. Jeg ventede på hende, min pige. Nu er jeg der bare, fordi det er dér, jeg føler mig bedst tilpas. Især i det lokale, hvor man kan købe billet. Der er fint og varmt og et godt skarpt lys, så man har rigtig gode forhold til at kigge på folk. Det gir' ro indeni at sidde der.

Bevægelsen ud og ind af døren, den uafbrudte forandring foran mine øjne, uden at jeg selv behøver at gøre noget som helst. Forandringen gør mig godt, får mig til at tro på, at tingene også kan skifte for mig, mit liv blive som jeg gerne vil have det. Lige som før. Lige som alting inde i lokalet med billetkøerne skifter, nye folk hele tiden og tog ud og ind dernede på skinnerne.

Det sker, at folk også kigger på mig, når de træder indenfor og stiller sig i køerne med blege ansigter under lysstofrørene. Så forsøger jeg at fastholde deres blik, og jeg forestiller mig, at hvis jeg kigger længe nok på dem, kan *de* også fornemme, hvad der er hændt mig. Jeg elsker at se deres udtryk skifte fra det ene sekund til det andet. Det er en storslået magt.

Der er også dem, der får ondt af mig, det er når jeg gør mig umage med at se trist ud. Jeg har sgu' nok at være trist over, men jeg viser det aldrig med vilje, og alligevel kan jeg udmærket lade som om. Det er helt rart, når jeg kan se, de

får lyst til at stoppe op og snakke med mig. Det er dem med englevinger skjult under tøjet. Dem skal man især passe på. De kan få én til at gøre ting, man fortryder satans meget bagefter.

Englevinger. Hun havde også englevinger, nogen rigtig store nogen endda. Jo ... man skal virkelig tage sig i agt for dem, og hvis nogen af slagsen derinde på billetkontoret sku' finde på at snakke til mig, skal jeg nok få dem på andre tanker. Man må klare sig selv, ikke lade sig trøste. Lige som jeg ikke sku' have ladet mig forblænde af hendes beroligende sus med vingerne mod mit ansigt, hver gang jeg kom i huset.

Banegården er mit sted, men fuldehovederne gider jeg ikke snakke med. De vil aldrig ku' se i mine øjne, hvad der er sket. De forstår ingenting. Heller ikke hvis man snakker lidt hurtigt og frækt, de er simpelthen for sløve til at det kan betale sig at være sammen med dem. Man kan sgu' ikke engang lukke kæften på dem med en kvik bemærkning.

Hvis alt havde været som før, kunne jeg have inviteret begge to på en kop kaffe i banegårdscafeen. Vi kunne sidde der sammen og kigge på spritterne med deres nikotingule fingre og gammelt spyt i mundvigene, mens årets første sne lagde sig som en frosthvid dyne udenfor i gaderne. Nu kan jeg bare sidde her alene på banegården, som er blevet *mit* sted, siden jeg gjorde det af med hendes forbandede englevinger ... pustede guldstøvet af dem. Der var ingen, der takkede mig bagefter. Ikke en gang min pige ... hendes datter. Hun holdt bare op med at sende mig flere breve, selv efter at jeg havde prøvet at forklare hende det hele. Det tænker jeg tit på, når jeg sidder på banegården. Jeg tænker også på alt muligt andet. Jeg forsøger ikke at holde styr på mine tanker, de er jo mine, behagelige eller ej, og jeg lader dem bare være, som de er. Næsten allesammen.

I sommer havde jeg en kæreste. Hvis folk spurgte, ku' jeg sige ... jo jeg har en pige. Den bedste af dem allesammen. Den smukkeste. Især øjnene, der sidder så storslået kønt i hendes ansigt og kigger på én, så man kun kan føle sig godt tilpas. Øjnene som blev endnu større og lige så bløde som hendes fine hud, i sommer, da jeg tog hende med ud til stranden og viste hende stedet, hvor jeg havde siddet og brændt hendes navn ind i huden på min arm. Jeg gjorde det med et brændeglas, og jo mere ondt det gjorde, jo mere elskede jeg hende. I lang tid efter var der betændelse i huden, og alligevel lagde hun læberne mod det vamble brankede kød med hendes navn nedenunder. Det ville ingen andre ha' gjort.

Og så holdt hun bare op med at skrive til mig, den gang efter mit sidste besøg i huset, hos moderen.

I første omgang forsvandt hun ikke rigtigt væk fra mig. Selv om hun rejste, var det okay. Hun skulle ha' lov til at rejse væk, bo hos den familie i England, lige som så mange unge piger gør på et tidspunkt. Jeg fortalte hende, at jeg nok skulle vente på hende, og det var hun glad for. Dengang var hun glad for det, og hun ville helt sikkert komme hjem til mig igen, og vi vidste, at ingenting ville være anderledes, vi kunne bare fortsætte derfra, hvor vi var kommet, inden hun rejste.

Hun skulle ikke være blevet så længe væk fra mig. Hun skulle bare komme tilbage og stå ud af toget dernede på perronen, og jeg ville være der og tage godt imod hende, som jeg havde lovet. Men hun blev for længe væk, og så skete alt det andet.

Det var da helt naturligt, at jeg besøgte moderen. De havde begge sagt, at jeg skulle gøre det, og hun var også vældig glad for at se mig. Hun var en rigtig god lytter, en satans god lytter. Hun sad ved køkkenbordet og smilede og lyttede, og jeg blev nødt til at fortælle om datteren, og om hvor meget jeg savnede hende. Hun bad mig aldrig om at tie stille, baskede kun blidt med vingerne, og efterhånden var det som om, der var lidt af min pige hos mig. Først bare en lille smule, når jeg kneb øjnene i, lige som når man bliver blændet af solen. Når jeg gjorde det, kunne det godt være hende, der sad der på den anden side af bordet.

Jeg kan kun ægre mig over, at der gik så lang tid, før det gik op for mig, hvad hun var ude på. Moderen med englevingerne. Det var fandens smart lavet, og det er i virkeligheden hende, man sku' fordømme. Jeg gjorde ikke noget, jeg besøgte hende bare.

En af gangene havde vi som sædvanlig siddet og drukket kaffe, og hun syntes, at vi sku' ha' en lille bitter at skylle kaffen ned med. Det var okay for mig, selv om jeg ikke er vild med sådan noget stads.

– Spil lidt for mig Jim! sagde hun så. – Vil du ikke nok? Jeg tænkte slet ikke på, at det var noget mærkeligt noget at spørge om, når det var hendes datter, jeg plejede at spille for. På deres klaver inde i stuen. Det var nok på grund af spiritussen, at jeg ikke tænkte på det, jeg havde kun min pige i tankerne, og jeg forestillede mig bare, at det var hende, der netop havde bedt mig om at spille, sådan som hun så tit havde gjort.

Lidt efter sad jeg på klaverstolen og spillede med lukkede øjne, og da hun lag-

de en hånd mod min nakke, sagde jeg til mig selv, at det var dejligt, at min kæreste nu endelig stod hos mig igen og hørte mig spille, og hvis jeg gjorde det rigtig godt, ville hun bagefter bøje sig ned og kysse mig i nakken. Jeg sku' ikke have siddet med de forestillinger, men jeg gjorde jo ikke andet end det, og senere, da jeg mærkede hendes læber mod min hud, rejste jeg mig også med det samme og sagde, at jeg havde travlt. Vi snakkede ikke om det. Der var sgu' da heller ikke noget at snakke om. Måske var det slet ikke sket, tænkte jeg, det er bare mine tanker, der har lavet det hele. Hun sagde ingenting om det, kun at jeg snart måtte komme og besøge hende igen.

Men jeg blev væk, indtil min pige skrev til mig, at hendes mor var bekymret, fordi jeg ikke besøgte hende mere. Satans smart, men det forstod jeg først senere. Dagen efter jeg havde fået brevet, cyklede jeg derud igen, og hele vejen ud til huset lovede jeg mig selv, at der ikke ville blive noget spilleri, heller ikke selv om hun spurgte lige så sødt. Hver gang jeg trådte pedalerne ned, tænkte jeg, at det kun var for min piges skyld, kun for hendes skyld ... kun for hendes skyld. Hele vejen derud var det dét jeg tænkte.

Det var alligevel ikke nok, for da vi havde siddet lidt ved køkkenbordet, begyndte det hele én gang til. Hendes stemme forandrede sig lige så stille, hun var fantastisk til det ... at hun sådan kunne efterligne min piges stemme, og ikke nok med det, hendes bevægelser blev også anderledes. Yngre og mere livlige, og jeg kunne ikke få mine øjne væk fra hendes læber, sådan som de lignede min piges læber, lige inden jeg plejede at kysse hende.

Jeg ville ikke lade mig narre, og uden at hun lagde mærke til det, trådte jeg fødderne op og ned mod køkkengulvet, lige som da jeg trampede hårdt i pedalerne på turen derud. Og uden at bevæge min mund hviskede jeg hele tiden til mig selv ... nej, hviskede jeg ... nej ... nej ... kun for hendes skyld.

Men hun var for smart for mig. Det må være de år der gør det, alderen, jeg kunne ikke klare hende. Hun rejste sig for at hente fotomappen. Jeg mener stadig ikke, at det var mig, der foreslog det. Jeg ventede ude ved køkkenbordet, og jeg følte mig rolig igen, fordi vi nu bare skulle se på fotografier af min pige. Det kunne der vel ikke være noget galt i. Heller ikke at hun satte sig ved siden af mig på bænken. Jeg skulle bare ikke have været begyndt på det tude-ri. Det kom helt af sig selv, uden at jeg var det mindste forberedt. Så snart jeg så billederne af min kæreste, løb tårerne ud af mine øjne og landede ned over hendes kønne ansigt. Og hende der ved siden af mig lagde armen om min ryg og hviskede, at sådan en stærk ung fyr da ikke skulle græde. Jeg stirrede hele

tiden på billederne af min pige, og så *var* det min piges arm, der lå rundt om mig og hendes stemme, der lød lige så blid, nær ved mit øre.

Det var også kun derfor, jeg lod mig trøste og sad helt tæt op af hende, og det var helt sikkert kun derfor mit hjerte hamrede sådan løs nede i maven. Det var godt nok at sidde sådan, for jeg var rigtig god til at forestille mig, at det var min pige, der holdt om mig. Det var det bestemte, og det synes jeg ikke, der kunne være noget forkert i.

Det var efter den dag, jeg begyndte at komme på banegården. Det var lige som om, jeg på den måde kunne få hende hurtigere hjem. Det var på tide, hun kom hjem. Det var virkelig på tide. Så jeg tog ind på banegården hver dag, og bagefter, når jeg kørte ud til huset, havde jeg god samvittighed, for nu havde jeg vist, at jeg kun tænkte på at få hende hjem. Men hende derude i huset snød mig. Hun snød mig af helvede til.

Det var alt det her, jeg sad og tænkte på inde på banegårdskontoret, mens årets første sne lagde sig over byen. Sneen gjorde mig hverken trist eller glad, men så kom jeg i tanke om julen, som man jo ikke kan undgå, når sneen kommer, den første sne, og jeg begyndte at grine. Først lige så stille for mig selv, men lidt efter lo jeg højt, og alle folk inde på billetkontoret stirrede på mig, som om jeg var blevet vanvittig. Gu' var jeg ej, men jeg vidste lige pludselig, at julen netop var dét, der skulle til. Alle kommer jo hjem til jul. Hun ville også komme hjem til jul, lige som folk gør, hvis de har nogen at komme hjem til. Det er ikke noget, man kan diskutere, sådan er det bare. Og jeg lo endnu mere. Jeg fik sådan en lyst til at gøre et eller andet, og jeg sprang op fra stolen, hvor jeg havde siddet og gloet på folk i køerne, og stillede mig i rækken og ventede, til det blev min tur.

– Hvor skal du hen? spurgte damen bag skranken, da jeg lænede mig frem og smilede alt, hvad jeg kunne.

– Jeg skal bare frem til jul! lo jeg, og hun tikkede allerede utålmodigt med en blyant mod bordpladen. Troede vel at hun havde fået et tosehoved i sin kø.

– Bare rolig! forklarede jeg hende, – jeg ville bare ...

– Den går altså ikke ... kan du ikke se at ... Hun lænede sig til siden og nikkede ned mod rækken af køfolk.

Jeg ville bare fortælle hende, at jeg var så glad. For første gang i lang tid var jeg glad og rolig, og jeg ville fortælle hende, at hvis jeg gik udenfor i gaderne, ville mine øjne tindre ved synet af sneen, der havde fået mig til at tænke på

julen. Sneen der før hverken kunne gøre mig glad eller trist. Men hun syntes ikke rigtig at være interesseret, og bag mig begyndte folk at rykke irriteret frem og tilbage i køen.

Jeg ville ikke genere nogen, hun skulle bare fortælle mig, at det var helt rigtigt, at alle ville komme hjem til jul, alle, så vidste jeg med sikkerhed, at hun også ville være blandt, min pige. Hun ville komme med et af juletogene, og netop dét tog ville ligne alt det bedste, man overhovedet kunne komme i tanke om med hensyn til julen.

– Er det ikke din erfaring, at alle kommer hjem til jul? spurgte jeg damen, og jeg smilede igen mit bedste smil. Jeg var virkelig ikke ude på at genere nogen, hun skulle bare sige det til mig. Hun var nødt til at sige det, så jeg bagefter ku' sætte mig roligt på stolen igen. Men en af de utålmodige, som ikke beskæftigede sig med den slags tanker på årets første dag med sne, trængte sig ind foran mig, og damen ekspederede lettet en billet over skranken. Jeg ved ikke, hvad der gik af mig i den tid, alt det tuder, og så lige der op i hovedet på hende, og det blev ved, selv om jeg anstrengte mig for at huske et eller andet åndssvagt, der kunne få mig til at stoppe med det pjat. Hun brød sig heller ikke om det, kunne jeg se, og jeg skyndte mig at spørge hende på en pæn måde, om hun ikke nok ville hjælpe mig. Hun skulle ikke gøre andet, end at sige, at det *var* rigtigt, det jeg havde tænkt ... at jo ... alle kom hjem til jul. At det også var hendes erfaring. Hun var heldigvis god nok. Hun lænede sig frem mod mig og hviskede, at jo ... det var rigtigt nok.

Bagefter smilede hun forlegent til de folk, der stod og ventede på at komme til. Det gjorde ikke noget, for da havde hun sagt det, og jeg kunne sætte mig på stolen igen.

Det var ikke til at huske, hvornår jeg sidst havde følt mig så godt tilpas, og jeg syntes det var okay at begynde at tænke lidt på det, der var sket ude i huset. Det sidste besøg, hvor jeg én gang for alle gjorde det af med hendes englevinger. Selv om jeg jo ikke plejer at holde særlig meget styr på mine tanker, havde dét alligevel ikke fået lov til at rumstere i mit hoved ... alt det fra det sidste besøg. Men den dag, efter den fine snak med billetdamen, og juletoget, hvor min pige helt sikkert ville sidde i ... den dag kunne jeg klare at tænke på hvad som helst. Jeg lænede mig roligt tilbage på stolen derinde i det godt oplyste lokale, og så kom det hele af sig selv.

Først cykelturen, der var som den plejede ud til huset. Jeg var vant til den tur, og mens jeg kørte, fik jeg tiden til at gå med at tænke på min kæreste. Og-

så den dag tænkte jeg, at det kun var for hendes skyld, jeg tog derud. Hun skulle ikke høre fra moderen, at jeg blev væk, ikke bekymre sig om noget som helst derovre, hvor hun var. Først når hun kom hjem, skulle hun få at høre, hvordan moderen havde opført sig. Mærkeligt. For det var mærkeligt med alle hendes listige forsøg på at bilde mig ind, at hun, den ældre med englevingerne, lige så godt kunne erstatte min pige. Jo ... jeg vil godt indrømme ... hun var skrap til det.

Den dag, den sidste gang jeg kørte derud, var den koldeste dag, selv om sneen endnu ikke var kommet. Mine fingre havde det forfærdeligt på turen derud, og det værkede i dem længe efter, jeg havde sat mig ved køkkenbænken.

– Skal jeg varme dine fingre Jim? spurgte hun med den sødeste stemme, akkurat som min pige ville have gjort. Der var dejligt varmt i køkkenet, og snart efter var mine fingre i orden igen, det havde hun sørget for, og hun lo til mig, lige som min pige lo, når jeg havde sagt noget sjovt. Jeg tænkte, at jeg måtte få hende til at blive ved med at le, jeg elskede den latter, sød og mild var den, så det kildede i hele kroppen. Det var dét, jeg skulle gøre, kilde hende, min pige elskede at blive kildet.

Der var ikke nogen forskel, det var der virkelig ikke, så hvordan skulle jeg have forhindret noget som helst. Der var ikke nogen forskel – det var den samme spinkle krop, og den samme villige hud under kjolen. Hun lo stadig lige så herligt, så det ringede i mine ører. Det var en sær susen der i ørerne. Jeg var svimmel, og jeg tænkte, at jeg hellere måtte lukke øjnene, så jeg ikke lod mig mærke med noget, og alligevel blev det ved med at ringe og suse for ørerne. Men den varme krop ind mod mig hjalp på det, og det var ikke spor koldt, selv om hun tog min bluse af.

Det var min pige, der gjorde det, jeg var slet ikke i tvivl om, at det var hende. Lige så roligt og forsigtigt trak hun den over mit hoved og lynede bagefter mine bukser op, og jeg behøvede ikke tænke på noget som helst, kun at min pige var hos mig igen, og at hun gjorde de gode ting ved mig, som jeg så godt ku' li'.

Jeg havde stadig lukkede øjne, for det susede i hele kroppen nu, og jeg behøvede ikke gøre noget, hun ordnede det hele, mens jeg lå der uden tøj og mærkede hendes hud, også nøgen mod min, og hendes krop bevæge sig ind over mig og ned over mig. Jeg behøvede blot at ligge lige så stille, mens hun bevægede sig oven på mig. Jeg hviskede til hende, at det var så godt, så godt, at hun endelig var kommet hjem til mig, og bagefter da hun sagde ... se hvad du

får mig til lille Jim! ... hvad er det dog du får mig til! og hun blev ved med at sige det, bagefter, da jeg ikke ku' mere, åbnede jeg øjnene, og det eneste jeg så, var de satans kæmpe englevinger, og jeg vidste, at *min* pige havde ikke sådan nogen.

Det var helt forkert, helt forkert, også med det ansigt. Det var ikke min piges ansigt, og det var ikke min pige, jeg rullede væk fra. Den underlige krop der i sengen, og englevinger, der begyndte at krølle sammen som gammel tør hud, det var ikke hendes heller.

Jeg strakte armen frem mod hendes ansigt og tvang hende til at se på huden, der hvor jeg havde brændt navnet ind i den.

– Er det måske dig hva'? Er det måske dit navn? råbte jeg til hende i sengen, snyderen. For helvede, hvor havde hun snydt mig. Hun var ikke min pige, moderen med englevinger, der nu lå krøllet helt sammen mellem lagnerne, og øjnene var ikke bløde og store. Det var sgu' kun til at grine af, og det gjorde jeg. Og jeg blev ved med at grine, selv om hun skreg til mig, at jeg skulle lade vær'. Og hendes stemme var slet ikke fin og blid, bare ru og brugt, og jeg lo stadig, da jeg trak cyklen væk fra huset og kørte ind mod byen.

Jo ... det var kun til at grine af, for nu havde hun ikke de helvedes englevinger længere. De lå i lagnerne, og genbrug kunne der ikke blive tale om med sådan nogen.

Jeg havde ingen bekymringer med hensyn til min pige. Hun var stadig min, tænkte jeg, og når hun kom hjem, og når jeg havde forklaret hende alting, fortalt hende, at det faktisk var godt, kun godt, at jeg havde gjort det af med moderens englevinger, så ville hun smile til mig og kysse mig på huden, der, hvor hendes navn stod.

Det var mens jeg sad på banegården, og årets første sne farvede alting hvidt udenfor, at jeg huskede alt det fra mit sidste besøg. Jeg huskede også, at siden havde jeg ikke fået et eneste brev fra min pige, men den dag gjorde det ikke noget, for jeg var jo kommet i tanke om, at hun ville komme hjem med juletoget, og billetdamen havde sagt, at den var god nok, den tanke.

Jeg var netop blevet færdig med at gennemgå det hele fra det besøg, og jeg rejste mig for at købe en pakke cigaretter, fordi jeg trængte til lidt at sunde mig på efter den omgang. Og lige der, mens jeg stod midt ude i banegårdshallen i færd med at tænde en cigaret, kom hun. Ikke min pige, ikke endnu, men moderen, og der var ikke nogen englevinger under hendes frakke, det havde jeg sørget for.

Hun kom for at hente min pige. Jeg var slet ikke i tvivl om, at det var derfor, hun var kommet, og det forvirrede mig et øjeblik. Jeg havde tænkt på den dag så mange gang, og hver gang havde der kun været hende og mig, ikke nogen som helst andre, ikke moderen, som nu kom gående gennem banegårdshallen.

Jeg sugede godt til på cigaretten, så røgen hang som tæt vintertåge omkring mit ansigt, og imens spekulerede jeg på, hvad jeg skulle stille op med det hele – med toget og min pige, der ville sidde i toget, når det kørte ind til perronen, og med moderen.

Jeg måtte sørge for at være den første nede ved toget, når min pige trådte ud på perronen ... nej ... allerede inden ... allerede når toget kørte ind under den buede hal, og mens hun sad derinde bag togvinduet, måtte jeg være den første, hun så, og hun skulle ikke have besvær med at få øje på mig. Jeg løb gennem hallen og ned ad trappen til perronen, hvor folk stod og krøb sammen i kulden. Jeg havde ikke tid til at fryse, heller ikke helt derude for enden af perronen, hvor sneen lagde sig på skinnerne og hang som iskager i mit hår. Hun ville ikke komme helt derud, moderen, hun ville vente længere inde, uden sne i håret eller på skoene ville hun stå der mellem de andre og forvente at se hende springe ud af toget og komme hende i møde. Men hun skulle vente forgæves, det skulle jeg nok sørge for. Det var mig, hun skulle møde, min pige, kun mig.

Da toget kom ud af det sidste sving, lignede det netop det skønneste juletog, man kunne tænke sig, med sneen hvirvlende omkring taget og siderne. Sneen som et kæmpe sjal, der blafrede ud og ind mod toget, og sneen, der lå under dets hjul, så det kom tættere og tættere på uden en lyd.

De første fem vogne gled sagte forbi mig uden at hendes ansigt havde været der bag ruderne med isblomster. Hun ville se smuk ud bag de isblomster, tænkte jeg, og så snart hun så mig, ville hun smile og vinke ud til mig, og når hun stod udenfor på perronen, ville hendes fingre blive kolde, og jeg ville tage om dem og varme dem.

Alt det nåede jeg at tænke på, før den sidste vogn kom op på siden af mig, og hendes kønne ansigt dukkede frem bag ruden. Det første jeg så var munden. Munden med de bløde læber, der holdt af at kysse mig på huden med hendes navn, og så stoppede toget, lige foran mig, og der sad hun, og der var kun ruden med isblomsterne imellem os.

Jeg ville aldrig have troet det ... at hun kunne se sådan på mig. Bare se på mig uden at sprede læberne i et smil, så hendes tænder glimtede, eller uden at

lægge hovedet tilbage og le ... perlelatteren, som kunne gøre mig svimmel. Der skete ikke noget af det. Ikke noget af det, som jeg så gerne ville have. I stedet så hun på mig, og hendes mund strammede sig sammen og blev lille, og øjnene, øjnene som kunne gøre mig så blød og stolt, de var slet ikke sådan den dag. Slet ikke. De var kolde, lige så kolde som isklumperne i mit hår.

Og så lidt efter stod hun ude på perronen. Var trådt ud af toget, den dag med årets første sne, og moderen var hos hende og trak hende hurtigt med sig hen langs togets sider, og ingen af dem havde sagt noget til mig. Bare kigget på mig med de samme is-øjne, og kulden holdt mine fødder fast mod cementen og løb op gennem mine ben og gennem hele kroppen. Jeg rev isklumperne ud af mit hår, de frøs igennem, så jeg ikke kunne tænke klart, ikke bevæge mig. Sneen der ødelagde det hele for mig.

Årets første sne, og først da de var væk, og først da jeg var alene nede på perronen, kom varmen tilbage i min krop, så jeg kunne løsne fødderne fra sneen og gå op ad trappen og gennem banegårdshallen og ind på billetkontoret.

Hun sad der stadig, billetdamen bag skranken, og det var hende, der havde sagt, at alle kom hjem med juletoget, og jeg råbte til hende, at hun havde løjet, hun var en snyder, lige som moderen derude i huset. Jeg blev ved med at råbe det lige ind i hovedet på hende, og sneen i mit hår tøede lige så langsomt op og løb ned over mit ansigt, og jeg måtte fortælle hende, at det ikke var andet end sne, der smeltede, og at det var derfor, det løb ind i mine øjne og ud igen, så hun kunne tro noget andet. Men hun var helt sikker god nok, for hun lyttede til mig, og bagefter, da jeg ikke kunne finde på mere at sige, fortalte hun mig, at det var rigtigt nok med juletoget – at alle kommer hjem med juletoget, og at det tog, jeg netop havde taget imod slet ikke havde noget at gøre med juletoget. Slet ikke.

Det var det bedste, hun kunne sige til mig, for jeg kom i tanke om, at det ikke kunne have været min pige, derinde bag isblomsterne. Min pige ville aldrig kigge sådan på mig, og selv om toget kom med den første sne, var det alt for tidligt til at det kunne være juletoget.

Det var godt, at det var sådan, for nu skal jeg kun vente, og jeg er god til at vente, især her i lokalet, hvor der er dejligt varmt og et godt lys, så jeg kan bruge tiden til at kigge på folk.

CYCLONE

gennem bjerget løber det, vibrerer mellem sten, mineraler dybt inde hvor intet lys er og ordet mørke ingen betydning har. ud i luften op i himlen og ned på jorden. gennem månen om bag solen og længere ud, længere og tilbage igen eller længere. er på bunden af havet ved japan dybt nede under fiskernes net og lidt senere lige omkring et tilfældigt gadehjørne i en mørk gyde i technopolis. bliver fanget og glider ind bag et par skarpe øjne eller måske flere, hænger fast i et gitter, undslipper ikke og bliver der længe. længe. et liv.

*

de er derinde i det varme blodmørke. dansen. drømmen. og også lyset undertiden, når noget omsider skinner igennem, flammer op i ekkorum af øjeblikke. og cyclone gisper, eller kommer med et lille udråb. eller smiler bare og ser sig omkring. lidt genert.

*

ordene er der og de *kommer* af sig selv. leder måske, men finder aldrig noget, støder højst på dem ved et tilfælde. og ved aldrig hvor de netop har været. kender dem ikke, men genkender dem undertiden og forstår dem måske endda. lader dem åbne for verden. og lukke.

al den visdom som har aflejret sig i cellerne. alt det der ikke længere kan hentes frem igen. det ligger der som krystaller dybt inde i bjergets hjerte. og glimter.

*

en mental virus. en sang der løber rundt og rundt og ikke vil forsvinde. noget der burde være gjort anderledes. eller slet ikke. eller blot en ringen i ørerne.

*

begærets flager af sølv. lyn dunkende ned gennem lyserødt kød. skinnende plader og det silende våde blod.

*

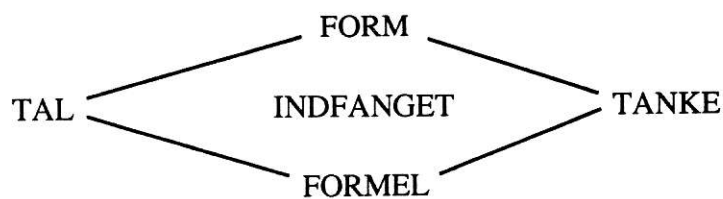
en velsignet fred. græsset der sveder, lugten af fedtet olie. et dyr bevæger sig under træerne i skumringen.

*

nærmer sig søvnen. en fjern yderste grænse. inderst.

*

billede og bevægelser. erindringer tabt. eller vundet.

*

Fra hver sin verden. Faseovergange. Forvandlinger.

*

Bare en stemme der taler fra et sted langt, langt inde.

*

Dage der passerer søvnløst og døsig som drømme. Indtil pludselig et ord stopper op og man vågner. Igen.

*

Hun synger: Jeg er blevet femten år ... Alt i mig synger og blomstrer ... Alt er blevet grønt ... Jeg er smuk idag.

*

Cellernes vækst. Øjet der blinker frækt. Den varme kilde der pludselig springer i hende. Kybernetiske operanter. Hver bevægelse kortlagt i statistikker et sted.

Som rejsende prøver pigerne den af, den krop der er blevet dem givet. Med læderjakker og stjernefødder. Drejer sig, slynger trodsigt varme ud i vinterkulden.

*

Som om verden ikke er totaliteten af genstande. Og heller ikke af tilstande. Kun tingene eksisterer. Insisterende, påtrængende, lokkende. Ingen anden totalitet end den der er lige her, lige nu. Ja, sådan er det. Det er. Som om cypresserne blomstrer tidligt i år.

*

Imens ude i mørket lamper brænder. Lastbiler maser sig gennem deres kegler af lys. Efterlader et rum af stilhed bag sig. Hvor de græder, af lykke eller angst, onanerer eller elsker. Eller bare lægger sig ned og venter. På søvnen. På drømmen. På én de ikke kender.

*

Vi er sene, tænker Cyclone, og ved måske for meget? Vi ved at planeten slynges omkring solen. At jorden er rund. Kender universets ubarmhjertige kulde. Ved hvad der foregår i stjernernes indre. Men i os selv? Vi sanser, mærker, føler, fornemmer. Det udenfor og det indenfor. Vi skal selv sætte grænsen. Vi skal leve og dø. Eller dø ihvertfald, tænker hun. Reglerne kender vi, men ikke deres anvendelse. Alt vi kan gøre er at finde nye billeder at fylde vor uvidenhed med. Billeder. Eller tal. Tanker. Former. Formler. Indfanget.

At være vandmærket

Interview med forfatteren Naja Marie Aidt

Naja Marie Aidt debuterede i efteråret 1991 med digtsamlingen "Så længe jeg er ung", der sidste år blev fulgt op af "Et vanskeligt møde". Hendes første prosabog, novellesamlingen "Vandmærket", er netop udkommet.

Begge Naja Marie Aidts digtsamlinger kredser om vækst og forvandling overfor stilstand og monotoni, og særligt "Så længe jeg er ung" kan læses som en sammenhængende beskrivelse af et livsforløb; en suite af digte der samler sig til en fortælling om et menneskes liv fra ubekymret ungdom til voksenthværelsens angst og ansvar, men også åbner op for de øjeblikke af lykke, som kan findes i sprækkerne mellem dage, der gentager sig.

Helt udsædvanligt – efter 80'ernes mere eller mindre rendyrkede æsteticisme – finder mange af Aidts digte deres motiver i et hverdagsliv: Fra børn og familie til venner og fester, ligesom byen er næsten fraværende i digtene, mens naturbilleder ofte forekommer. Digtene er konkrete og direkte, enkle, men med en høj grad af formbevidsthed, skønhed. Som Erik Skyum-Nielsen skrev i sin anmeldelse af "Et vanskeligt møde": "Måske siger disse digte kun, hvad alle og enhver i virkeligheden kan sige sig selv. Men de siger det smukt og derfor overbevisende. Selv på en lille, billig fløjte kan der spilles medrivende musik. Det kræver såmænd kun talent. Plus fandenivoldskhed, lidt mod. Naja Marie Aidt har nok af begge dele."

Andre kritikere har beskrevet Aidts lyrik ganske anderledes:

I det seneste nummer af "Dansk Noter" skriver Marianne Stidsen – fuld af foragt – om dine to digtsamlinger:

"Der er tale om en enkel poesi uden de store krummelurer. Den handler mestendels om det "nære" – parforhold, børn, venner –, og er i det hele taget stærkt influeret af 70'ernes knækprosa. Hvor debutbogen kan forekomme noget sukkersød og tam med alle de trehjulede cykler og bondegårdsidyller, er der i nr. 2 stedvise rystelser, der vidner om spændinger under den lyserøde overflade. Dette peger forhåbentlig mod en større dybde i de følgende bøger. Men hvorom alting er, så må man lade Aidt, at hun – dyb eller ej – be-driver knækprosa med noget mere stil end Vita Andersen & Co."

Hvad siger du til den karakteristik?

Ja, hvad fanden skal jeg sige... Hvis man kan tale om en grundlæggende holdning, der har været til mine digte, så har folk enten virkelig godt kunne lide stilen, eller også har de virkelig ikke kunne lide dem. Det har været meget sort/hvidt. Enten har folk læst det som frygtelig banalt og sukkersødt – ligesom Stidsen beskriver det – eller også har de kunne se ind under dét.

Stidsen siger, at du skriver knækprosa.

Sludder. Det har jo også stået i anmeldelserne: En ny Vita Andersen og bla bla... Det er så irriterende. Jeg synes ikke, det er knækprosa, jeg synes, det er rytmisk. Jeg synes, det er digte. Men, mit behov for at fortælle noget er lige så stort som for at skrive digte,

og derfor kan hun opleve det som knækprosa. Jeg kan ikke sige andet, end at hvis folk er i en anden livssituation end min – hvis de ikke er åbne for at forstå, hvad jeg skriver om, så kan jeg godt forstå, hvis de synes, det er kedeligt. Ligesom jeg kan synes – hvis jeg ikke kan åbne for en 22-årig, ung vred mand, som ikke har haft et fast forhold til en pige nogensinde – så kan jeg både vælge den ene og den anden attitude: Jeg kan godt sige: “Åh, rend mig i røven, jeg forstår ikke, hvad du skriver om”, men man kan også godt sige, at jeg er nysgerrig for at finde ud, hvad det er, du skriver om.

Men netop de ting, de temaer som du tager fat i, er vel noget, vi alle oplever: At udvikle, vokse og forandre sig som menneske?

Det er også det, der er så irriterende, at folk har fokuseret sådan på børn og børn og trehjulede cykler... Jeg synes ikke, at det er det, som de handler mest om. Man skriver jo altid ud fra sit liv og det, der optager én, og derfor vil det altid være farvet af, hvilket sted man er i sit liv, når man skriver, men jeg synes mere, at det er udviklingsdigte.

Man kunne godt sige, at folk er dumme, hvis de kun ser de dér familieting, og det er der mange – også blandt dem der har anmeldt mig godt – som har fokuseret på. Som om det var en *debatbog*, jeg havde skrevet. Dét er irriterende...

Det har måske noget at gøre med, at de ting som du tager afsæt i for at fortælle noget andet – at forandre eller forvandle sig – er totalt fraværende i tidens poesi? For eksempel børn findes jo ikke i poesien i dag.

Det er noget, som jeg har diskuteret meget med min veninde Line Knutzon, som er dramatiker, at man ikke må skrive socialrealisme: Socialrealisme er et fyord. Man må ikke skrive om virkeligheden, som den er. Det kan ikke blive fint nok på én eller anden måde. Selvfølgelig er det ikke noget med, at man

har et ønske om at skrive 70'er-socialrealisme, men hvis man føler, at man er engageret i tilværelsen, så vil man også gerne skrive om nogle ting, som berører én – og ikke kun selvet og jeg'et. Men det er rigtigt, hvad du siger, at børn ikke eksisterer i poesien – og at man ikke må skrive opvaskebørste.

Mod det umulige

Dine digte adskiller sig meget fra 80'ernes skrifttematik og den næsten konstante henvisning til ét eller andet metafysisk. De motiver der går igen i digtene, skal vi vel tilbage til 70'erne for at genfinde, men din form er helt anderledes end de såkaldte knækprosaister. Kunne man sige, at du skriver om de samme ting som mange gjorde i 70'erne, men i en ægte lyrisk form – altså med brug af rytme og billede?

Ja, det kan man godt sige. Det er jo ikke mærkeligt, hvis man nu i 90'erne kan begynde at se nogle ting, der var fine i 70'erne. Det er klart, at 80'er-generationen måtte tage afstand fra 70'erne, fordi det var så tæt på. Og det er klart, at vi tager afstand – i vores digtning – fra det de skrev i '82, men vi kan godt gå de to årtier tilbage og se mere objektivt på, hvad de skrev i 70'erne; hvad der var noget lort, men også hvad der *fungerer*.

Jeg ved godt, at det skal være så fint, så man siger: “Jeg er ligeglad om nogle køber mine bøger, fordi jeg skriver for at skrive for mig selv” – og sådan er det også, for det er udgangspunktet, men man kan da kun blive glad, hvis der er nogen, som får noget ud af at læse éns bøger. Det synes jeg ikke, man skal holde sig for fin til. Min seneste digtsamling: “Et vanskeligt møde” har solgt rigtigt godt, og det vil sige, at folk åbenbart kan bruge det til et eller andet. Mere kan jeg ikke ønske mig.

Der er gennemgående to rum i dine digte: Lejligheden og naturen. Lejligheden opleves

tit som klaustrofobisk, mens der ofte er noget andet eller måske en anden angst på færre for eksempel ved stranden eller i skoven. Et eksempel er digtet "Bedøvende skov og tordengud" fra "Et vanskeligt møde", hvor du blandt andet skriver:

"Tør jeg dansel med tordenguden, / lade ham løfte mine hænder / fra den mudrede jord // og vinke farvell til små lune nisser / der kravler i ring / under trætoppes trygge dække. / Tør jeg se de svimlende billeder / af lysende eg / med torden i mit øje."

Det digt karakteriserer på en måde hele den digtsamling, for jeg føler, at jeg har de to sider i mig selv: En enorm frihedstrang, som gør at jeg ikke kan være inde i den her lejlighed og leve det liv, som jeg gør; og så på den anden side en enorm tryghedssøgende side. Hele tiden den dér konflikt, hvor man vil kaste sig ud fra bjerget, og alligevel tør man ikke – men alligevel er man jo nødt til det. Man drages hele tiden videre mod det skræmmende, det umulige, og det er måske drivkraften i det hele taget for mig.

Begge dine digtsamlinger handler meget om vækst, at forandre sig – for eksempel fra barn til voksen eller den forandring der kan ske og sker med én i et kærlighedsforhold. Det må vel kræve et stort mod at skrive om de ting så direkte og personligt, som du gør. Har du haft nogle betænkeligheder, altså er der et stof eller et emne, hvor du har været i tvivl, om digtet kunne bære det?

Nej, for jeg har ikke kunne gøre det på andre måder. Men jeg har blottet mig voldsomt i de digtsamlinger. Når man skriver på den måde, når man går så tæt på, så blottes man sig selv, og derfor er man også et let offer. Mine digte kan slagtes på kryds og på tværs, det er det nemmeste i verden, fordi jeg blotter mig fuldstændigt.

Men man kan vel dårligt kalde det bekendelseslyrik?

Det svære er jo altid, hvis man vil beskrive banale ting i tilværelsen. Jeg mener, livet er i bund og grund banalt, og det sværeste er i virkeligheden at beskrive det banale, fordi det meget nemt kan blive – banalt... Og røvkedeligt, og virkelig sygt, hvis man ikke kan hæve det. Selvom man skriver om det mest banale, så er man nødt til at hæve det op over det banale. Det er det, som er den utrolig svære balancegang.

Jeg ved godt, at det ikke altid lykkes for mig, men det er det, som jeg har prøvet at tilstræbe: At det måtte være *muligt* at skrive om de ting, som ethvert menneske lever med til daglig, og som fylder mest i vores liv. Altså, det meste af vores liv er jo detaljer, der går ud på: "Hvilken skjorte skal jeg tage på, og har jeg mælk i køleskabet..." Livet er jo sådan. Og hvis man via dét kan beskrive nogle andre ting, løfte det på en måde, så synes jeg, man er kommet et godt stykke vej.

Vandmærket

Din første prosabog, novellesamlingen "Vandmærket" er netop udkommet. Hvordan har du oplevet forskellen mellem at skrive lyrik og prosa?

Jeg var glad for, at jeg havde skrevet lyrik før, for jeg følte, at jeg havde et redskab dér, at jeg kunne bruge noget fra lyrikken – på en god måde – i prosaer. Derfor er det heller ikke vildt fabulerende, men heller ikke noget med 50 punktummer på en halv side. Man har simpelthen et andet sprogligt udgangspunkt, end hvis man er ren prosaist – ganske enkelt. Og derfor mærker man i høj grad, at lyrikken er udgangspunktet for al skrift. Sådan føler jeg det. Det er også derfor, at jeg måtte tvinge mig selv til at vende tilbage til lyrikken, nu hvor jeg er færdig med novellesamlingen.

Men det er jo ikke nogen sådan lyrisk prosa, du skriver.

Nej, det er ikke. Det var helt bevidst. For jeg tænkte, gud fader i skuret, så skal vi sidde og skrive en lyrisk roman. Det ville jeg ikke. Skal det være prosa, så skal det være prosa. Der lå jo også en enorm udfordring i at skille tingene ad; ikke at bruge lyrikken som en undskyldning i prosaen – eller hvad man skal sige: “Jeg er lyriker, og jeg kan kun skrive prosa på den måde”. Det er jo et eller andet med at sige: “Jeg vil kræftedeme ind og være lige så god som de rigtige prosaister” – eller: “Hvad er prosa, afdæk det område og find ud af, hvordan gør man, hvad gør de?”

Der er stor forskel på de ni noveller i “Vandmærket” – fra den nærmest socialrealistiske “Er verden lille” til den mærkelige, surrealistiske “Lille Fedtøre” – men fælles for næsten alle fortællingerne er, at de handler om mennesker, der ikke er i stand til at leve – eller leve sammen med andre. Det er ofte ensomme, onde eller selvdestruktive mennesker. Er det en konstatering, at sådan er vi? Eller ligger der et budskab, et håb om medmenneskelighed gemt et sted i bogen eller i personerne?

I personerne... Man må aldrig glemme, at man skal tro på det gode i mennesket. Det kan jo lyde lidt mærkeligt, når jeg har siddet og skrevet sådan en “ond” bog. Men, jeg oplever den egentlig ikke som en ond bog. Jeg oplever, at de personer er “vandmærkede”. De er nogle sære eksistenser, som på en eller anden måde ikke er særligt gode til at tilpasse sig de systemer, som der er i dette samfund.

At være “vandmærket” er at have et usynligt værdimærke. Forstået på den måde, at jeg godt kan lide mine personer for deres oprigtighed, og også deres inderlighed selv om den kan være syg – men de er til stede, de er i kontakt med sig selv, og derfor i sidste ende de sande vindere i vores system.

Deraf titlen på bogen?

Den kan have flere betydninger. Dels viser den jo gennemskinneligheden eller værdien af et stykke papir, ægtheden. Så kan det også være et mærke på en pæl, der står i vandet. Man kan aflæse, om det er ebbe eller flod; hvordan vandet bevæger sig. Hvis man så siger, at vandet er det ubevidste, kan man på vandmærkerne se, hvordan sjælelivet bevæger sig. Og så er der også en lille blomst, der hedder vandmærke... Der var så meget i den titel: Den havde også en voldsomhed i sig – vandmærket – for det er også noget med at være mærket, stemplet.

I det øjeblik man beskriver sære eksistenser, – det er jo yderpunkterne af nogle ting, som vi allesammen bærer i os, de er bare ekstremer – så kan man via dem og deres syge univers måske få fat i, at det er vigtigt, at man også flipper ud i sit liv, at man også giver plads for sig selv i sin tilværelse, istedet for at kaste sig ind i den kæmpestore tryghed og aldrig ytre sig og sige sin mening, og gå fuldstændig i baglås på dén måde – og fungere.

Kærlighed og samfundskritik

I den sidste af novellerne – den korte og for samlingen som helhed noget atypiske: “Tre dage i Prag” – står der et sted, at “Den fuldkomne kærlighed kan ikke eksistere blandt ufuldkomne”. Skal det forstås i relation til dette med at være “vandmærket”?

Nej. De fleste mennesker har i deres liv prøvet, at de gerne vil være en del af et andet menneske, og gerne vil have at den anden skal blive en del af én, og gerne vil have, at den anden skal være ligesom én selv. Man tror, at man elsker personen for det, personen er, men i virkeligheden kan man ikke holde ud, at den anden ikke er ligesom én selv. Det er det, der gør, at det næsten altid går i vasken. I det øjeblik man tager sin egen ensomhed og utrøstelighed på sig, og forstår, at det er noget, der tilhører én selv, så kan man slip-

pe sine symbioser og projektioner, og så kan man først møde et andet menneske dér.

Jeg tror ikke på, at man kan være så dygtigt et menneske, at man kan nå frem til det punkt og så bare blive der, for man vil altid gentage sine mønstre igennem tilværelsen, men hvis man bare sander det i ganske få øjeblikke, så er det i virkeligheden den mest fuldkomne lykke: Den største kærlighed – virkelig at kunne se et andet menneske, og elske det menneske for det, som det er. Det kan man kun, hvis man kan skille tingene ad og se, hvor man selv går til, og hvor den anden begynder.

Da vi talte om dine digte, talte du om at være engageret i tilværelsen og samfundet, om at skrive om noget væsentligt. Kan novellerne i "Vandmærket" også ses i lyset af dette samfundsengagement?

Jeg kunne også godt have sat mig til at skrive nogle noveller, som mere gik ud på – form... Men det kunne jeg aldrig finde på. For det er hele tiden den dér enorme nysgerighed, der driver værket: "Hvem er hun så, eller hvad sker der så? Hvad foregår der ude i samfundet, og hvorfor sker det?" Det sociale engagement er virkelig stort hos mig, det må jeg tilstå. Jeg ved godt, at det slet ikke er spor moderne, men det er altså sandt. Ønsket om at beskrive noget, som man finder centralt og vigtigt, har stor betydning i valget af, hvad man vil skrive om. Ikke at det er noget, man sidder og gennemtænker – det kommer helt af sig selv – men bare den der *udadvendthed*, man har som forfatter, der gør, at man hele tiden oplever og sanser og "tager ind" istedet for at forskanse sig.

Én ting er så, at du har haft dette sociale engagement som intention eller afsæt, men

novellerne må vel så mere siges at være symptombeskrivelser end de er årsagsforklaringer. Der er ingen mere eksplicit samfundskritik?

Det kan jeg egentlig godt føle måske er lidt karakteristisk for ihvertfald en *del* af os, der tilhører denne generation: At man er vokset op med en eller anden form for samfundsengagement – fordi det lå i tiden, da vi var store børn og teenagere; hvor der var en helt anden debat i samfundet og en anden årvågenhed omkring nogle ting. Og så kommer man ind i det, som 80'er-lyrikken jo også var en del af, hvor man ligesom lukker af for det – og så *tiltager* det op igennem tiden.

Det har ikke været noget afsæt på den måde, så jeg bevidst har sat mig ned og tænkt, at nu vil jeg skrive en novellesamling, som er samfundskritisk. Det ligger bare i blodet. En kritisk sans, et ønske om at se så tydeligt, som man kan. Det ville jeg egentlig ønske – ikke fordi man skal sidde og være den store moralens vogter – men jeg kunne godt ønske mig, at vores generation brugte det enorme overskud og den modenhed, som vi på en eller anden måde har.

Kunstnere har jo besluttet en funktion i et samfund, som dem, der åbner folks øjne for ting og sager. Det skal man blive ved med, selvom det flyder og er kaos, og selvom man ikke kan finde noget som helst holdepunkt. Man må bare ikke lukke sig inde. Man kan godt vælge at sige: "Nå, men det her er bare en tid, og alle folk og ligeglade og der er ikke noget, som holder en meter", men man kan også godt vælge at sige: "Hvorfor skulle den her tid være mindre spændende end alle mulige andre tider?". Det er bare en *anden* tid. Men vi har pligten til at forholde os til den.

Tre dage i Prag

Der findes et tindrende, frostklart landskab mellem dem under en blød og udvisket himmel. Der findes iris, blå og gule og hurtigt visnende. Der findes fløjlgræs og hjertegræs og natblå slåenbær der trækker syrlig kulde ind i ansigtet og rimer tænderne til. Der findes mudret vand og rene kilder; der findes sproget som besnærer og skubber væk, ordene der tigger om nåde, betinger sig, fortryder og tilgiver, skubber fra sig og besnærer igen.

Der findes et lys som afdækker alt. Der findes et mørke.

Og de har været igennem det hele, fra ende til anden, om og om igen. Mens årene har afløst hinanden og sat nye spor i deres skrift, i kroppenes faldende linjer.

Nu ligger hun på sengen. Hun sover. Hotelværelset er nusset og slidt, og udenfor: byen, trafikken, et skred af bevægelse og lyd. Så mødtes de her til sidst, Gud ville have forsvoret det, efter al den tid. Tilnærmelsen, så forsigtig, den helt utrolige afstand. Hun sover, endnu varm af hans hænder; hun ligger på maven, rygradens benede strækning træder hårdt ud af huden i skumringen. Han kan ikke huske hvornår han sidst har sovet og han ryger med jernlunger og belægninger på tungen. Det her tager livet af mig, tænker han.

Kærligheden er så stor, at det kun går at drømme om den" sagde hun før hun faldt i søvn.

Måske sov hun allerede.

Men sjældne gange lykkes det. Det lykkedes for en time siden, da selv byen Prag forsvandt i tonerne fra den vældige passion der vældede ud fra deres struber, et mesterværk af et korstykke, så ømt og så voldsomt. En helligdom, besværgende musik. Som lyder nu, mellem dem.

Og han tænder endnu en elendig tjekkisk cigaret, og prøver at få fornemmelsen ud af brystet: at dette kan vare for evigt.

Hun, dér på lagnet, han, stående lænet op ad væggen, nøgne for hinanden helt ind til knoglerne.

Lang tid har det taget, og han skulle have forsvoret det. At han skulle lukke nogen derind, hvor han ikke selv ved hvad der er; at nogen skulle åbne sig for ham som hun, modvilligt men til det inderste.

Og nu er der også hudens pergament mellem dem. Lårets skønhed og hendes skinnebens barberede glatte. Der findes arme som ikke vil give slip og klamme håndfladers nervøse søgen. Der findes umuligheden i modstridende bevægelser og det enestående øjeblik af is der smelter og opløser. Neglenes hvide halvmåner. Hyacintens duft, og også erantis; små sole der bryder et sort felt.

Der findes barnets trykke søvn som en gave til de søvnløse, mætheden til den altid sultne.

Han indser, rystende, at det er hændt. For en time siden og enestående i verden. Og nu ved han ikke sine levende råd, for han er klog nok til at vide hvad kroppens længsel kan føre til. Den ejer ikke tålmodighed. Den af-finder sig ikke.

Når nu han i morgen sætter sig ind i toget og skal vinke til hende, frysende vil hun stå på perronen og forære ham det sidste billede: mørke øjne i frakkens hætte, en hvid hånd der bliver ved med at blafre; så vil helvede være løs og det vil ikke være så nemt som før. Brevene vil ikke være nok. Der vil mangle blod og frugt i landskabet.

Nå ja, tænker han, der er altid en pris at betale. For alt. Jeg kunne være blevet hjemme i stedet. Jeg kunne have sendt et postkort. Jeg er ikke 25 år længere, slet ikke 17. Vi har begge vores at passe på.

Bange. Det har han været fra starten. Men dette ...

Hun vender sig i søvne, ansigtet kommer til syne med rød og halvåben mund, kindbenets markerede punkt der spænder huden op.

Han går hen til vinduet, og det er virkelig Prag de er i, de er her virkelig, i samme hotelværelse med dryppende vandhane og tandglas der ikke uden grund lugter af whisky.

Det er begyndt at sne.

Han tænker: hun har ret. Den fuldkomne kærlighed kan ikke eksistere blandt ufuldkomne.

Hun vågner og strækker hænderne ud efter ham.

Hun er ved at smelte i sengen og han lyser som en fakkellod ved vinduet.

Han tænker: så må vi være engle ...

Lys

Her på bodegaen
kan jeg lide én ting:
citronen der vender sig i colaglasset
anarkiets signal mellem ceruthost
og trivielle terninger

ude i verden
endnu et par lys
i forskelsløsheden:
den tilfældige skønhed, dagligdagens
diamant, linie 16 på Nordre Strandvej
helt alene i den bleggrå vintermorgen

mysteriet, uafgrænset
og dybt som et dunkelt telt
orientens duft af muskat og safran
bølgerne under baldakinerne
i Istanbuls bazar

og kærligheden, den bløde storm
der indtager alt, et stykke skind
der glider ned over nakken
lykken i det øjeblik årgammel
indestængt gråd løsner sig

Det uvisse

Det uvisse, det uvisse:
de tågede morgener i containerhavnen
brevene uden afsender der dumper ind
i entreen, cykelsporenes labyrinter
i den fugtige skovbund, den kaotiske
lykke når jeg møder et blik der lover
den totale glemsel

det uvisse, det uvisse
der trækker mig nedad
i den vidunderlige forskelsløshed:
styrter gennem krattet med lukkede
øjne, kaster mig gennem vægge af sortrød
silke, synker og synker i et sydende
krater af sølv og ametyst

Vinterkærlighed

Inde i grillbaren
et gyldentglinsende kadaver
spiddet fra anus til hals
i evig rotation:

ikke så meget grusomheden
der dog har sin saft
men den golde meningsløshed:

jeg har fotograferet køerne
under højspændingsmasterne
og sat sjove lygter
i kranernes øjenhuler
jeg tæller snefnuggene hele vinteren
og i et øjeblik fuldskab
ser du i retning af mig
som om du elskede mig

Nulstilling

Ingen erindring om stort og permanent:
domkirkens guldspejls og havnens gråtunge kraner

kun det sekundlange pif:
rutschebanens begejstring
nedad, nedad i det lysende forår
den skarpe morgenluft uden for Café Paradis

og det dunkle ingen har set, vokset
med årene i sjælens skygge:
barndommens hysteriske gråd
tungekyssene i Latinerbodegaens kælder
jordhulernes rådne blade og lange
gange, dybe og klaustrofobiske

og pornobiografen: den første manddom
den bløde synken i de dybrøde plydssæder
og sædtrykkets svimmelhed, eksplosioner
af sole og diamanter foran øjnene

og så kærligheden, hengivelsen
troen på altings fortsættelse:
smykkerne der lægges på bordet ét efter ét
silkekjolen der åbner sig
og stiller alle mit livs ure på nul

En fin følelse

En smule støvregn på min pande
på en lørdag i april:
man skulle ikke tro
at det kunne være så fint
med så lette berøringer
fra en himmel der slet ikke
kan falde ned slet ikke
på en dag som denne
hvor det man ånder ind
og det man ånder ud
sikkert indeholder
et eller andet lysende stof
som holder verden oppe
så man bare kan gå rundt
og holde balancen
som om alting var
som det skulle være
og næsten i sin
skønneste orden

I dette nummer:

Naja Marie Aidt (født 1963): Digtsamlingerne "Så længe jeg er ung" (Gyldendal, 1991) og "Et vanskeligt møde" (Gyldendal, 1992). Novellesamlingen "Vandmærket" (Gyldendal, 1993).

Majbritt Ejnar Christiansen (født 1958): Novelle i "Begyndelser 1990" (Borgen, 1990). "Englevinger" har tidligere været bragt i Danmarks Radio på P1.

John Bang Jensen (født 1964): Digtsamlingen "Det meste er sandt" (Borgen, 1991).

Peter Stein Larsen (født 1959): Digte i Hvedekorn.

zoneT (født 1973): Digte i Hvedekorn.

Ildfisken nr. 1-7

Digte af

Karen Marie Edelfeldt – David Læby – Jens Carl Sanderhoff – Niels Eggert Benzon – Jamal Jumá – Annemette Kure Andersen – Lene Henningsen – Magdalene Kidholm – Lise-Lotte Kristensen – Marianne Møllmann – Jens Ottonsen – Marie Skoven – Jesper Berg – Birte Blønd – Michael Halskov Christesen – René Jean Jensen – Kim Johannesen – Carsten René Nielsen – Niels Thomsen – Christian Dorph – Kirsten Hammann – Jesper Hansen – Ulla Fischlein Madsen – Annemette Nemorosa – Ole Frilev Olsen – Morten Søndergaard – Lars Bukdahl – John Bang Jensen – Peter Nielsen – Pia Møller Nielsen – Peter Laugesen – Lena Krogh Bertram – Kim Christensen – Mette Moestrup – Kathrine Ærtebjerg – Peter Stein Larsen – zoneT

Prosa af

Christina Hesselholdt – Merete Pryds Helle – Jan Sonnergaard – Jesper Uhrup Jensen – Jacob Stærmose – John Bang Jensen – Bo hr. Hansen – Morten Brask – Kirsten Hammann – Marie Lund – Naja Marie Aidt – Majbritt Ejnar Christiansen

Interviews med

Christina Hesselholdt – John Bang Jensen – Lene Henningsen – Kirsten Hammann – Naja Marie Aidt

Gå ikke glip af de næste numre

Tegn abonnement